

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ТЕСТ
VII КЛАС
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 14 МАРТ 2010 ГОДИНА

Прочетете текста и изпълнете задачи от 1. до 8. включително:

На 1 април, наричан Ден на лъжата, трябва да бъде излъган всеки срещнат. Лъжата е разрешена, за да се развеселяват хората. От най-древни времена почитали април като несериозен месец. Години наред се вярвало, че който излъже на този ден, него няма да го хапят бълхите през лятото. Дори в Индия по това време нарочно предизвиквали комични недоразумения между хората.

Датата 1 април била определена от французите като Ден на лъжата. Той станал официален празник на 1 април 1564 г. Французите наричали деня „априлски риби”, защото по това време започвал риболовът. Децата по улиците тайно забождали или залепвали хартиени риби по гърбовете на минувачите. Близо столетие преди това, през 1446 г., празникът бил въведен от бургундския херцог Филип, зъл, циничен и отегчен от живота човек, който се чувствал добре само в компанията на шута си, с когото непрекъснато измисляли разни подигравки и издевателства над придворните.

В България празникът е популяризиран от завърнали се от Европа в родината си български студенти.

През 1970 г. денят официално е обявен за Международен ден на радиохумора, т.е. никой не трябва да приема сериозно първоаприлските новинарски емисии. В една такава емисия например се съобщавало следното: след шестгодишни наблюдения учените установили, че небето избледнява и че коефициентът на синьото драстично се е понижил от 9,3 на 6,9%, следователно е възможно в най-близко време небето да загуби синия си цвят.

1. Коя е темата на текста?

- А) Комични недоразумения на 1 април
- Б) 1 април – официален празник на Франция
- В) Първи април – Ден на лъжата
- Г) Празнуване на 1 април в Индия

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) По време на първоаприлска новинарска емисия е съобщено, че в скоро време небето ще загуби синия си цвят.
- Б) Първи април станал официален празник на французите по предложение на бургундския херцог Филип още през далечната 1446 г.
- В) У нас празникът 1 април е популяризиран от заминали да учат в Европа български студенти.
- Г) По традиция се вярвало, че който излъже на 1 април, цяла година след това няма да го хапят бълхите.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) На 1 април лъжата е разрешена, а целта е хората да се развеселяват.
- Б) Във Франция наричали 1 април „априлски риби”, защото този ден бил началото на риболова.
- В) Най-напред французите, на 1 април 1564 г., обявили този ден за Ден на лъжата и за официален празник.
- Г) През 1970 г. 1 април е обявен официално за Международен ден на телевизионния хумор.

4. В кой ред всички изрази са контекстови синоними в текста?

- А) Международен ден на радиохумора, несериозен месец, Ден на лъжата
- Б) Ден на лъжата, Международен ден на радиохумора, 1 април
- В) официален празник, „априлски риби”, несериозен месец
- Г) 1 април, празникът, първоаприлски новинарски емисии

5. С коя дума може да се замени подчертаната дума от текста, без да се промени смисълът на изречението?

- А) безсрамен
- Б) безволев
- В) безличен
- Г) безхарактерен

6. Каква част на речта е подчертаната дума в текста?

Запишете отговора в листа за отговори.

7. Какво е по състав второто изречение от текста?

- А) сложно съставно с подчинено определително изречение
- Б) сложно съставно с подчинено подложно изречение
- В) сложно съставно с подчинено допълнително изречение
- Г) сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение

8. Как са свързани първото и второто изречение в текста?

- А) чрез лично местоимение
- Б) чрез синонимен израз
- В) чрез лексикално повторение
- Г) чрез наречие

9. Какви са подчертаните думи в изречението от лексикална гледна точка?

Тъй като свиреше на духов инструмент в оркестъра на читалището, той си мислеше, че има богат духовен живот.

Запишете отговора в листа за отговори.

10. Какво означава фразеологичното словосъчетание *останал от времето на Адам*?

- А) много голям
- Б) много силен
- В) много стар
- Г) много хитър

11. С кой от изразите може да се замести подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Обещаваме с лека ръка да постигнем всичко, но резултатите винаги са под очакваното.

- А) като обмисляме ситуацията
- Б) с надежда за големи печалби
- В) без да мислим за последиците
- Г) при благоприятни условия

12. В кой ред фразеологичните словосъчетания са синоними?

- А) стои като на игли – вятър го вее на бяла кобила
- Б) вързан в ума и в ръцете – на две магарета слама не може да раздели

- В) бръмбари бръмчат в главата му – ти го караш по пътя, то върви из тръните
 Г) от игла до конец – от един дол дренки

13. В коя от следните двойки изречения подчертаните думи са антоними?

- А) Ще участвам в поредното училищно мероприятие./ Привлича ме всяка твоя интересна инициатива.
 Б) Умееше да лекува най-различни болести с билки и с баене./ След успешно издържания изпит щеше заслужено да ликува.
 В) Учителката имаше прекрасен син на десет години./ Два мотоциклета, син и червен, се надпреварваха по шосето.
 Г) Ще обсъдим всяко съмнително доказателство./ Притежаваше едно несъмнено качество – силен чар.

Прочетете изречението и изпълнете задачи от 14. до 16. включително:

Като важен момент от подготовката за празничната трапеза определяме избора на меню, в което ястията са вкусни и са полезни.

14. Каква част на изречението е подчертаният израз?

- А) непряко допълнение
 Б) несъгласувано определение
 В) пряко допълнение
 Г) съгласувано определение

15. Колко думи - неизменяеми части на речта - има в изречението?

Запишете с думи отговора в листа за отговори.

16. Колко сказуеми има изречението и какъв е видът им?

Запишете с думи отговора в листа за отговори.

17. По какво се различават подчертаните глаголи в изречението?

Ще науча уроците си, а после отивам с приятели на кино.

- А) по залог
 Б) по лице
 В) по вид
 Г) по число

18. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) На 3 януари 1907 г. в София тържествено се открива Народният театър „Иван Вазов”, построен на мястото на съществуващия от 1888 г. театър „Основа”.
 Б) Новата зграда е дело на виенските архитекти Херман Хелмер и Фердинанд Фелнер, които от 1873 г. до 1914 г. построяват още 50 театъра в цяла Европа.
 В) След силен разрушителен пожар през 1923 г. постройката е възстановена от германския архитект М. Дюлфер.
 Г) В периода 1971 – 1975 г. фасадата на театъра е основно ремонтирана след преостройство на архитектурното пространство.

19. В кое изречение НЕ е допусната грешка?

- А) Разказът е написан с Йовковска обич и топлота към човека.
 Б) С алеко-константинов хумор са представени човешките взаимоотношения.
 В) Романът „Под игото” е най-известната Иван-Вазова творба по света.

Г) Никой не може да отнеме вапцаровата вяра в доброто.

20. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Нашият посланник във Виена даде официален прием за празника.
- Б) Спряхме се пред старинен резбован фотьоил в голямата бална зала.
- В) В училищния павильон от тази година не продават пържени закуски.
- Г) Във вестника се появи важна информация за кандидат-гимназистите.

21. В кой ред НЕ е допусната грешка?

- А) Господине, подал ли сте навреме данъчната си декларация?
- Б) Господине, подали ли сте на време данъчната си декларация?
- В) Господине, подали ли сте навреме данъчната си декларация?
- Г) Господине, бихте ли подал навреме данъчната си декларация?

22. В кое изречение е допусната грешка?

- А) Днес всеки знае, че е полезно да се владеят повече от един чужди езици.
- Б) При сравнение се оказва, че има много общо между българския и руския езици.
- В) Английският и немският език са най-използваните езици в Европейския съюз.
- Г) Знам няколко езика, но най-добре мога да общувам на френски език.

В коя от подчертаните думи е допусната грешка? (задачи 23. – 25.)

23. Ужаси (А) ме израза (Б) на лицето му, което излъчваше озлобление (В) и ненавист (Г).

24. Най-хвален измежду (А) участниците (Б) в турнира беше младия (В) русенец (Г), който се представи най-добре от всички.

25. Винаги се вълнувам (А), когато срещна неколцина (Б) стари приятеля (В), с които заедно сме израснали (Г).

26. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната грешка?

Външния (А) му вид изглеждаше някак особено (Б), защото беше твърде нисак (В) и носеше ексцентрични (Г) дрехи.

В кое изречение е допусната пунктуационна грешка? (задачи 27. – 28.)

27.

- А) Не попита за промените в правилника, защото те не го интересуваха.
- Б) Искам да знам дали ще имам достъп до обекта и след промяна в правилника.
- В) Станислав разбра за случилото се, едва когато всички се прибраха от строежа.
- Г) Ще разберем ли някога как са се вземали толкова отговорни решения?

28.

- А) Задължително е, преди ядене да си мием ръцете с топла вода и сапун.
- Б) Не ми дава мир мисълта, че трябва сериозно да се подготвя за изпита.
- В) Помолих за услуга съседа, който живее на втория етаж в нашия вход.
- Г) Който няма воля за нищо, в неговия живот всичко е неволя.

В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка? (задачи 29. – 30.)

29.

- А) Ей, юначе я ела сега насам да видим каква ти е силата!
- Б) Той разбира се, веднага ще се отзове на молбата за помощ.
- В) Вероятно, нивото на реката ще продължава да се покачва.
- Г) Без съмнение всички записани в курса ще се явят на изпита.

30.

- А) Денят си отива, слънцето залязва, а ние още не сме си свършили работата.
- Б) От всички краища на малкия град към центъра заприиждаха и стари и млади.
- В) В тази ситуация не знам дали да излъжа или набързо да кажа истината.
- Г) Не видях часовника но съм сигурен, че беше някъде около два и половина.

**Посочете позициите, в които трябва да се поставят запетай в изречението.
(задачи 31. – 32.)**

31. *Когато (1) започне жътвата (2) празничните дни пак се зачитат (3) от хората (4) както всякога (5) но веселбата не е така бурна.*

- А) 1, 3, 5
- Б) 2, 3, 5
- В) 2, 4, 5
- Г) 1, 4, 5

32. *Небето беше ясно (1) над скалистите върхове на Провадия (2) надничаше слънцето (3) голямо (4) червено (5) и палецо.*

- А) 1, 2, 5
- Б) 2, 3, 5
- В) 1, 3, 5
- Г) 1, 3, 4

Колко запетай са пропуснати в изречението? (задачи 33. – 34.)

33. *Огряна от слънцето планината откриваше всички подробности на очертанията си и всички бои с които я пъстреха сипеи скали поляни и гори.*

- А) две
- Б) четири
- В) три
- Г) пет

34. *Улицата както по-рано беше пуста но младата актриса още стоеше до прозореца залисана и неподвижна.*

- А) шест
- Б) три
- В) пет
- Г) четири

35. Колко местоимения има в следния откъс?

Ние бяхме сами в една малка стая на болницата. Другарят ми, млад подпоручик, току-що ми беше разказал как е бил ранен. Той се спасил като по чудо. (Йордан Йовков)

Запишете с думи отговора в листа за отговори.

36. В кое изречение НЯМА обособена част?

- А) Весели и доволни, децата насядаха по чиновете.
- Б) Насядали по чиновете, децата бяха весели и доволни.
- В) Веселите и доволни деца насядаха по чиновете.
- Г) Децата, весели и доволни, насядаха по чиновете.

37. В кое време е глаголт в изречението?

След случилото се предишната вечер аз категорично нямаше да замина на почивка с тях.

Запишете отговора в листа за отговори.

38. В кое изречение подлогът е изразен с причастие?

- А) Действащият винаги е за предпочитане пред говорещия.
- Б) Красавецът влезе в стаята и надменно огледа присъстващите.
- В) Никой няма право да нарушава човешките права на другите.
- Г) Краен победител в надпреварата стана десетият състезател.

39. С каква част на речта е изразено несъгласуваното определение в изречението?

Силата на духа най-добре се проявява в тежки ситуации.

- А) с наречие
- Б) с прилагателно име
- В) с местоимение
- Г) със съществително име

40. С каква част на речта е изразено прякото допълнение в изречението?

Обичаше да подарява на непознати най-ценното, което притежава.

- А) с прилагателно име
- Б) със съществително име
- В) с наречие
- Г) с местоимение

41. Какъв е видът на глаголите в изречението?

Отвъд Места, по посока на селото, което сега не се виждаше, в самото подножие на планината, се събираше най-гъстият мрак на нощта.

Запишете отговора в листа за отговори.

42. Кое изречение е сложно съставно с подчинено подложно изречение?

- А) Говорят, че вчера край морето се разразила буря.
- Б) Детето говореше, че не знае нищо за случилото се.
- В) В селото се говореше, че пожарът вече е загасен.
- Г) Жената ги помоли да говорят малко по-тихо.

Прочетете изречението и изпълнете задачи от 43. до 45. включително:

Щом влязох в стаята, леко се усмигнах, но не се учудих на безпорядъка.

43. Какъв е видът на изречението по състав?

Запишете отговора в листа за отговори.

44. Кое твърдение е вярно за изречението?

Връзката между простите изречения в състава на изречението се осъществява чрез

- А) два съчинителни съюза.
- Б) подчинителен съюз и безсъюзно.
- В) два подчинителни съюза.
- Г) подчинителен съюз и съчинителен съюз.

45. Колко обстоятелствени пояснения има в изречението?

- А) едно
- Б) две
- В) три
- Г) четири

46. От коя творба и на кой герой е репликата?

България няма да забрави своите храбри синове.

Запишете отговора в листа за отговори.

47. Какво кара отец Евтимий да нарече баба Илийца луда?

- А) Убедеността му, че нейните намерения да помогне не могат да се осъществят, защото турците са ожесточени.
- Б) Невъзможността да разбере добротата и всеотдайността на жената и да постъпи като нея.
- В) Силната му вяра, че само Бог може да помогне на човек, изпаднал в беда.
- Г) Искрената му загриженост за манастира, който може да пострада заради поведението на селянката.

48. Как Иван Вазов създава усещане за достоверност на събитията в разказа „Една българка“?

- А) чрез детайли, уточняващи времето и мястото на събитието
- Б) чрез биографичен разказ за главната героиня
- В) чрез речева характеристика на турските заптиета
- Г) чрез контраста между баба Илийца и Евтимий

49. За какво носи информация епилогът в разказа „Една българка“?

- А) за борбата на баба Илийца при освобождаването на ладията
- Б) за самоубийството на бунтовника в една колиба
- В) за първата среща на баба Илийца с бунтовника
- Г) за съдбата на баба Илийца и на нейното внуче след години

50. Кой от детайлите НЕ е от описанието на родния език в одата „Българският език“?

- А) охулен
- Б) вековен
- В) виден
- Г) страдален

51. От чие име се води повествованието в „Бай Ганьо у Иречек“?

- А) от името на Иречек
- Б) от името на разказвач неочевидец
- В) от името на Бай Ганьо
- Г) от името на майката на Иречек

52. Кое твърдение за образа на Балкана в одата „Опълченците на Шипка” НЕ е вярно?

- А) Балкана възплава идеята за българския дух.
- Б) Балкана е верен страж на българската свобода.
- В) Балкана е символ на преходността на славата.
- Г) Балкана съхранява легенди за подвизи и герои.

53. Какво изразно средство е употребено в изречението „Нещо ври, кипи, беснува се, гърми...” от пътеписа „До Чикаго и назад”?

- А) епитет
- Б) антитеза
- В) градация
- Г) метонимия

54. В кой ред характеристиката е правилно свързана с литературния герой?

- А) Евтимий – боязън от Бога
- Б) баба Илийца – страх от смъртта
- В) Бай Ганьо – желание за култура
- Г) хъшовете – отдаденост на идеала

55. На кой литературен герой от повестта „Немили-недраги” принадлежат думите?

- Братя, няма защо да жалим. Ако ние тука сме скитници и голаци, в България нашите бедни братя са хилядо пъти по-зле.

- А) на Странджата
- Б) на Бръчков
- В) на Македонски
- Г) на Владиков

56. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Бунтовникът в стихотворението на Христо Ботев „На прощаване” избира пътя на борбата, защото

- А) обича своята родина и близките си.
- Б) ненавижда робството и безправието.
- В) животът му на емигрант е непълноценен.
- Г) търси признателност от съвременниците си.

57. Какви изразни средства са употребени в стиховете от одата на Иван Вазов „Българският език”?

*Език свещен на моите деди,
език на мъки, стонове вековни,
език на тая, дете ни роди
за радост не – за ядове отровни.*

Запишете отговора в листа за отговори.

58. Каква представа за героя разкриват цитираните думи от „Бай Ганьо у Иречека”?

- Не ща, благодарим; гледайте вий. Колко съм ги гледал аз такива картини и портрети! Не ме гледайте, че съм млад!

- А) липса на духовни интереси
- Б) фалшиво патриотично чувство
- В) желание за лично облагодетелстване

Г) стремеж да се покаже любезен гост

59. Кой от посочените цитати е откъс от лиричeskото отстъпление във Втора глава на повестта „Немили-недраги“?

А) *Разказът за подвизите на четите приимаше сега форми и плът пред него. Той гледа Странджата, като дига знамето си в Балкана и вика: момци, дръжте се!*

Б) *Балканските орли стоеха в клетка. Героите бяха сега кокошари. Един нов и гладен пролетариат, съставен от подвизи, дрипи и слава.*

В) *Странджата постоя няколко време замислен над това, що беше се хоратило, стана прав, свали съдраното и омацано сетре, измъкна отзад из червения пояс, който запасваше окъсаните му и запятнени панталони, един голям револвер и го окачи на гвоздеа на стената.*

Г) *Бръчков продължаваше да играе. Той хвана да се поти, защото вече два наполеона му хвъркнаха. Остаяха му всичко на всичко пет франка и той ги положи всичките из един път. Македонски ги спечели. Бръчков остана без ни една пара.*

60. С кой израз трябва да се допълни изречението, за да е вярно твърдението?

Основна роля при въвеждането на читателя в атмосферата на хъшовския живот в Браила има

А) Странджата.

Б) Македонски.

В) повествователят.

Г) лирическият говорител.

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

№	Отговор	Точки
1.	В	1
2.	А	1
3.	Г	1
4.	Б	2
5.	А	1
6.	ПРИЛАГАТЕЛНО ИМЕ	1
7.	Г	2
8.	В	2
9.	ПАРОНИМИ	1
10.	В	2
11.	В	1
12.	Б	1
13.	Г	2
14.	Б	2
15.	ШЕСТ	2
16.	ТРИ СКАЗУЕМИ; ЕДНО ПРОСТО СКАЗУЕМО, ДВЕ СЪСТАВНИ ИМЕННИ СКАЗУЕМИ	2
17.	В	2
18.	А	2
19.	В	1
20.	Г	2
21.	В	2
22.	Б	2
23.	Б	2
24.	В	2
25.	В	2
26.	Г	2
27.	В	2
28.	А	1
29.	Г	1
30.	А	2
31.	В	2
32.	Г	2
33.	Б	2
34.	Г	1
35.	ПЕТ	1
36.	В	2
37.	БЪДЕЩЕ ВРЕМЕ В МИНАЛОТО	2
38.	А	2
39.	Г	1
40.	А	2
41.	НЕСВЪРШЕН ВИД	2
42.	В	2
43.	СЛОЖНО СМЕСЕНО	2

	ИЗРЕЧЕНИЕ	
44.	Г	1
45.	Б	2
46.	„НЕМИЛИ-НЕДРАГИ” - БРЪЧКОВ	2
47.	Б	1
48.	А	1
49.	Г	2
50.	В	2
51.	Б	1
52.	В	2
53.	В	1
54.	Г	2
55.	А	1
56.	Г	2
57.	АНАФОРА, ИНВЕРСИЯ/ИНВЕРСИОННИ ЕПИТЕТИ, АНТИТЕЗА	2
58.	А	2
59.	Б	2
60.	В	2